

Aan de gemeenteraad

Ambtenaar : Hr. Kolf
Doorkiesnr : 0180 451 286
Fax :
Email : c.kolf@ridderkerk.nl
bijlage(n) : 1

uw brief van :
uw kenmerk :
ons kenmerk : 57504
Ridderkerk, 24 juni 2014

Onderwerp: Raadsinformatiebrief meicirculaire Gemeentefonds 2014

Geachte leden van de raad,

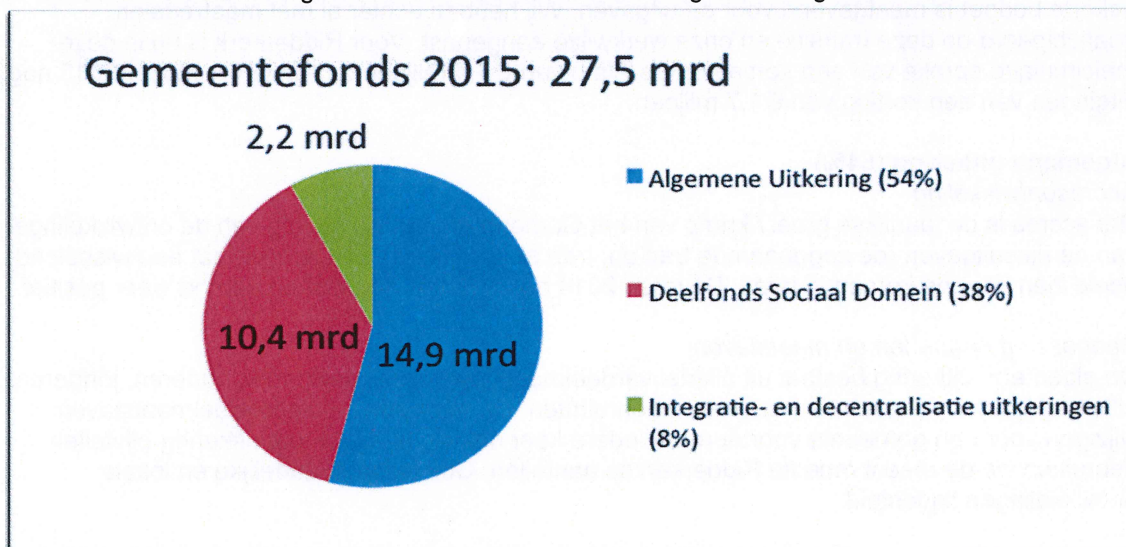
Inleiding

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u, zoals in de Kadernota bij de begroting 2015 door ons is toegezegd, over de financiële gevolgen van de meicirculaire Gemeentefonds 2014. De begroting wordt naar aanleiding van deze brief niet aangepast. De financiële gevolgen nemen we mee bij de opstelling van de (meerjaren)begroting 2015-2018.

Totale omvang Gemeentefonds

Het Gemeentefonds heeft een totale omvang van € 27,5 miljard. Daarvan is 38% benoemd als het deelfonds Sociaal Domein, 54% betreft Algemene uitkering en 8% integratie- en decentralisatie uitkeringen. Het is duidelijk dat er sprake is van een enorme stijging in omvang van het Gemeentefonds vanwege het deelfonds. Daarnaast is sprake van kortingen en een wijziging in de verdeelsystematiek (herijking).

Schematisch is de omvang van het Gemeentefonds als volgt weer te geven:

Onderwerp: Raadsinformatiebrief meicirculaire Gemeentefonds
2014 (vervolg)

Nieuw - deelfonds Sociaal Domein (38%)

De middelen uit dit fonds dienen ter bekostiging van de nieuwe taken welke aan de gemeenten zijn toegekend. Het gaat dan om nieuwe Wmo-taken 2015, de Jeugdwet en Participatie (re-integratie, sociale werkvoorziening en nieuwe groepen participatie). De bestedingsrichting binnen het deelfonds is vrij. Zo kan b.v. een overschot binnen de Wmo ingezet worden voor taken op het gebied van de Jeugdwet. Een en ander zal uiteraard verantwoord moeten worden aan de raad. Aan het Rijk hoeft de gemeente geen verantwoording af te leggen. Wel zal het Rijk gaan monitoren.

Het deelfonds vervalt per 2018 en alle middelen worden dan overgeheveld naar het onderdeel Algemene uitkering.

De middelen voor Wmo (€ 4,5 miljoen voor Ridderkerk) en de Jeugdwet (€ 6,6 miljoen voor Ridderkerk) zijn voor 2015 gebaseerd op historische gegevens. Vanaf 2016 zal een objectieve verdeelsleutel gaan gelden. Voor de Wmo zal de verdeelsleutel in de septembercirculaire en voor de Jeugdwet in de decembercirculaire 2014 bekend worden.

Voor Participatie zijn in deze circulaire nog geen middelen beschikbaar gesteld. Wel zijn inmiddels half juni jl. de eerste indicatieve bedragen voor 2015 bekend gemaakt door Staatssecretaris Klijnsma. In totaal gaat het om € 4,3 miljoen voor Ridderkerk (€ 0,9 miljoen op basis van het P-budget (huidige + nieuwe doelgroep) en € 3,4 miljoen op basis van het zittend bestand WSW). Het Participatiebudget gaat vanaf 2015 onderdeel uitmaken van het deelfonds, waarin de middelen voor de WMO, de Jeugdzorg en het Participatiebudget worden gebundeld tot één ongedeeld budget. De gemeenten krijgen vanaf 2015 de ruimte om binnen de grenzen van het deelfonds Sociaal Domein deze gebundelde middelen naar eigen inzicht te besteden.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen (8%)

Dit betreft voornamelijk de integratie-uitkering voor de 'bestaande Wmo-taken'. Binnen het totale budget is de oorspronkelijke korting op de huishoudelijke hulp van 75% bijgesteld naar 40%. Het gekorte budget is maatgevend voor de uitgaven. Wij hebben echter al met maatregelen geanticipeerd op deze transitie en onze werkwijze aangepast. Voor Ridderkerk is nu in deze meicirculaire sprake van een korting op de Wmo van € 1,4 miljoen terwijl wij in oktober 2013 nog uitgaven van een korting van € 1,7 miljoen.

Algemene uitkering (54%)

Accresontwikkeling

Het accres is de jaarlijkse groei / krimp van het Gemeentefonds als gevolg van de ontwikkelingen van de rijksuitgaven (de zogenaamde trap op, trap af - methode). Het accres laat een wisselend beeld zien voor de komende jaren. De jaren 2014 en 2015 zijn negatief en daarna weer positief.

Aanpassing eenheden en maatstaven

De algemene uitkering bestaat uit allerlei verdeelmaatstaven zoals inwoners, ouderen, jongeren, uitkeringsontvangers, minderheden en woonruimten. De aantallen bij die verdeelmaatstaven wijzigen voor een gemeente voortdurend. Iedere keer dat wij de algemene uitkering bijstellen gebruiken we de meest recente Ridderkerkse aantallen. Ook worden landelijke en lokale ontwikkelingen bijgesteld.

Onderwerp: Raadsinformatiebrief meicirculaire Gemeentefonds
 2014 (vervolg)

Datum

Volgnr 3 van 6

Groot onderhoud/herijking verdeelstelsel

Omdat de afgelopen 10 jaar scheefgroei is ontstaan in de kostenstructuur heeft er een eerste herijking plaatsgevonden van enkele objectieve verdeelmaatstaven (zoals ook in de Kadernota is aangegeven). Op macroniveau is deze operatie budgettair neutraal, maar voor de gemeenten veroorzaakt het herverdeeleffecten. Voor 2015, de eerste fase, zijn dat de volgende:

- Minder geld voor onderwijs door scheefgroei tussen inkomsten algemene uitkering en uitgaven;
- Minder geld voor wegen in het buitengebied en meer in stedelijk gebied wegens scheefgroei;
- Betrekken van de nieuwe woningdefinitie op basis van de BAG (Basisregistratie adressen en gebouwen). Het gewicht van de maatstaf woonruimten is verlaagd en van huishoudens verhoogd;
- Gedeeltelijk vervallen van het vaste bedrag voor de G4.

Voor de 2^e fase van herijking, die vanaf 2016 ingaat, worden de maatstaven voor de clusters Sociaal en Openbare Orde tegen het licht gehouden.

Kortingen

Zoals ook aangekondigd in de Kadernota wordt het buitenonderhoud van het primair en speciaal onderwijs overgeheveld naar de schoolbesturen. Op macroniveau een korting van € 158,8 miljoen.

Prijs- en looncompensatie

De prijsontwikkeling in de meicirculaire is volgt:

Prijsontwikkeling bruto binnenlands product 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Prijsontwikkeling bbp	¾%	1¼%	¾%	½%	½%	½%

Voor lonen en salarissen wordt een compensatie uitgekeerd van 0,75% in 2014 en 2,25% in 2015. De gemeenten ontvangen via de Algemene uitkering hiervoor extra middelen. In de BAR-begrotingen 2014 en 2015 is uitgegaan van de nullijn. De BAR-organisatie zal een voorstel aan de raden voorleggen om de looncompensatie voor de gemeenten nader uit te werken. Dit zal dan mogelijk gevolgen hebben voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage aan de BAR.

Onderwerp: Raadsinformatiebrief meicirculaire Gemeentefonds
2014 (vervolg)

Nieuwe taken/taakmutaties – extra middelen

Er zijn vier nieuwe taken waarvoor binnen de Algemene uitkering geld wordt ontvangen (die dus niet via het deelfonds Sociaal Domein lopen):

1. Individuele studietoelage Participatiewet; hiervoor komen slechts beperkte middelen beschikbaar voor de uitvoering. Voor 2015 € 1 miljoen, 2016 € 3 miljoen, 2017 € 4 miljoen en vanaf 2018 € 5 miljoen structureel;
2. Uitvoeringskosten Participatiewet; in verband met de beperking van de toegang tot de WAJONG zal de toestroom in de Participatiewet toenemen. Voor deze doelgroep nemen dus de uitvoeringskosten binnen de gemeenten toe;
3. Aanpassing software burgerlijke stand; compensatie voor de registratie van lesbisch ouderschap;
4. Waterschapsverkiezingen in 2015 gelijktijdig met de verkiezingen van de Provinciale staten.

Onzekerheden

Voor de toekomst brengt de meicirculaire 2014 de volgende onzekerheden met zich mee:

- Voor de Wmo 2015 zijn de bedragen gebaseerd op historisch budget. Een objectief verdeelmodel volgt per 2016. Dit zal leiden tot herverdeeffecten waarvan op zijn vroegst in de septembercirculaire 2014 meer informatie over naar buiten komt;
- Het bovenstaande geldt ook voor de Jeugdwet. Meer informatie volgt pas in de decembercirculaire 2014;
- Per 2016 2^e fase herijking Gemeentefonds voor clusters Sociaal en Openbare Orde. Informatie op zijn vroegst in de meicirculaire 2015;
- Overgang van het deelfonds Sociaal Domein naar de Algemene uitkering met gangbare maatstaven per 2018 zal leiden tot herverdeeffecten;
- Zonder een wijziging van het principe “samen de trap op, en samen de trap af” worden budgetrisico’s gelopen over de middelen uit het Sociale Domein.

Financiële gevolgen voor Ridderkerk

De financiële gevolgen van de meicirculaire 2014 t.o.v. de decembercirculaire 2013 laten zich als volgt samenvatten:

Jaar	+ = voordeel		- = nadeel	
	Saldi incl. deelfonds SD	Deelfonds SD	Saldi excl. deelfonds SD	Saldi na budget-aanpassingen
2013	39.000 +	n.v.t.	39.000 +	39.000 +
2014	159.400 +	n.v.t.	159.400 +	55.500 +
2015	9.730.600 +	11.113.200 +	1.382.600 -	131.700 +
2016	10.169.300 +	11.234.500 +	1.065.200 -	484.600 +
2017	9.596.000 +	10.883.000 +	1.287.000 -	239.000 +
2018	9.487.900 +	10.909.500 +	1.421.600 -	90.500 +
2019	9.088.600 +	10.908.300 +	1.819.700 -	317.500 -

Onderwerp: Raadsinformatiebrief meicirculaire Gemeentefonds
2014 (vervolg)

Datum

Volgnr 5 van 6

Toelichting:

Saldi inclusief deelfonds Sociaal Domein

De positieve saldi zijn gebaseerd op de meicirculaire 2014 waarin de accresontwikkeling, de aangepaste eenheden en maatstaven, de bezuiniging op de bestaande Wmo-taken, de overheveling buitenonderhoud primair/speciaal onderwijs, de toevoeging van het deelfonds Sociaal Domein (AWBZ en Jeugdzorg) en overige taakmutaties zijn meegenomen.

Saldi exclusief deelfonds Sociaal Domein

Wanneer we de te ontvangen middelen van het deelfonds Sociaal Domein, zoals deze via de meicirculaire 2014 bekend gemaakt zijn, aftrekken van de totale uitkering dan resulteert dit vanaf 2015 in tekorten van ruim boven het miljoen. De belangrijkste verklaring hiervan is de Wmo-korting in het uitvoeringsbudget. Dit betekent immers een structurele korting van € 1,4 miljoen (ten opzichte van de eerdere berekening van oktober 2013 valt dit € 3 ton gunstiger uit). Vanaf 2019 loopt het tekort (saldi exclusief deelfonds) op naar € 1,8 miljoen. Deze terugval wordt met name veroorzaakt door de korting vanwege opschaling gemeenten (100.000 plus gemeenten). Deze korting gaat al eerder in maar vanaf 2019 is sprake van een sterke stijging. Als we dit verwachte tekort in 2019 in ogenschouw nemen dan dienen we ons goed te realiseren dat hier een oplossing voor nodig zal zijn om structureel begrotingsevenwicht te kunnen blijven garanderen.

Saldi na budgetaanpassingen

De mutaties zoals deze in de meicirculaire zijn aangegeven hebben gevolgen voor de budgetten in onze begroting. Enerzijds wordt aan de inkomstenkant van de begroting de Algemene uitkering hoger omdat het Rijk middelen aan het Gemeentefonds toevoegt. Tegenover deze nieuwe inkomsten staan echter nieuwe uitgaven aan de lastenkant. Anderzijds hebben we te maken met doorgevoerde kortingen binnen de Algemene uitkering. Als gemeente en partners zullen we taken efficiënter moeten gaan uitvoeren, zo ook binnen de Wmo. Als gemeente zijn wij daar al mee begonnen, de huishoudelijke hulp wordt anders georganiseerd (van uren naar resultaat), waarbij 2014 als een overgangsjaar wordt beschouwd. Bij de begroting 2015 zullen wij de begrotingsramingen verder in lijn brengen met de daarvoor beschikbaar gestelde middelen waarbij we ook de structurele gevolgen vanuit de jaarrekening 2013 (onderuitputting en verlaging wegens 'scherper ramen') betrekken.

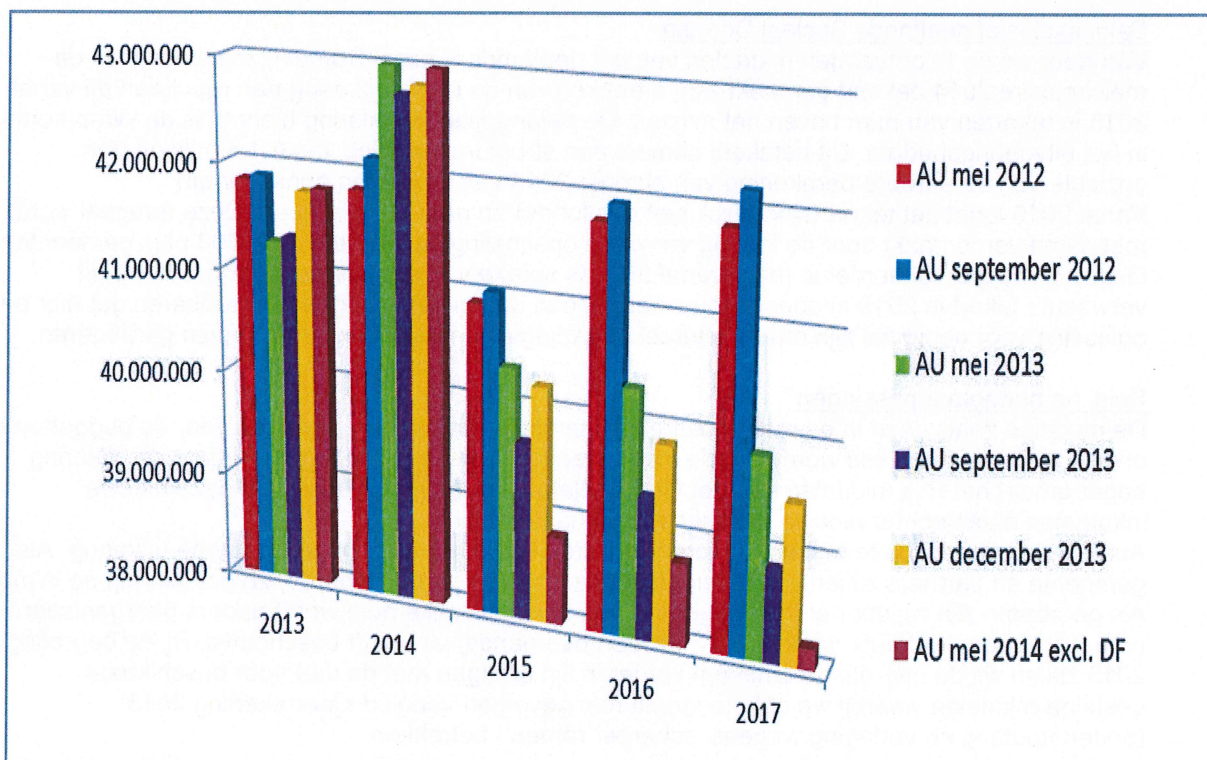
Wij verwijzen naar bijlage 1 voor het complete financiële beeld van de meicirculaire 2014 en de effecten daarvan op de (meerjaren)begroting.

Onderwerp: Raadsinformatiebrief meircirculaire Gemeentefonds
2014 (vervolg)

Grafiek verloop algemene uitkering

Net als in de begroting 2014 (bladzijde 185) wordt in deze brief een grafiek opgenomen die het grillige verloop van de uitkering weergeeft en is aangevuld met de meircirculaire 2014 (bedragen exclusief deelfonds Sociaal Domein, maar zonder genomen maatregelen/ budgetaanpassingen). De grafiek illustreert de wisselende uitkomsten.

Verloop Algemene uitkering 2013-2017 exclusief deelfonds (DF) Sociaal Domein zonder budgetaanpassingen

Met deze brief hebben wij u een beeld geschetst van de financiële ontwikkelingen binnen het Gemeentefonds. De komende periode zullen wij verder werken aan een inhoudelijke vertaling. De gevolgen hiervan nemen wij mee in onze (meerjaren)begroting voor de komende jaren.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
De secretaris,

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema

Complete financiële beeld meicirculaire Gemeentefonds 2014
Gemeente Ridderkerk (exclusief Participatiebudget)

voordeel = + en nadeel = -

Bijlage 1

Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
September/decembercirculaire 2013	41.766.700	42.835.500	40.212.700	39.846.400	39.487.300	39.171.000	38.899.600
Meicirculaire 2014	41.805.700	42.994.900	49.943.300	50.015.700	49.083.300	48.658.900	47.988.200
A. Saldi algemene uitkering inclusief deelfonds	39.000	159.400	9.730.600	10.169.300	9.596.000	9.487.900	9.088.600

Deelfonds Sociaal Domein

1. Decentralisatie AWBZ naar WMO	n.v.t.	n.v.t.	4.505.200	4.720.400	4.589.300	4.576.500	4.575.300
2. Decentralisatie Jeugdzorg (Jeugdwet)	n.v.t.	n.v.t.	6.608.000	6.514.100	6.293.700	6.333.000	6.333.000
3. Participatiebudget (nog niet in de meicirculaire opgenomen)			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
B. Totaal deelfonds sociaal domein	n.v.t.	n.v.t.	11.113.200	11.234.500	10.883.000	10.909.500	10.908.300

C. Saldi Alg. uitkering na aftrek deelfonds Sociaal Domein (A. - B.) - zie verschillenverklaring onderaan

	39.000	159.400	-1.382.600	-1.065.200	-1.287.000	-1.421.600	-1.819.700
--	---------------	----------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Budgetaanpassingen nog in begroting Ridderkerk op te nemen:

I. Verhoging budgetten wegens mutaties/nieuwe taken	0	0	-64.000	-64.000	-64.000	-64.000	-64.000
Aandeel in prijscompensatie BAR (zie BAR-begr. 2015 € 160.000)	0	-10.200	0	0	0	0	0
Maatregelen Wet Werk en Bijstand	0	0	-9.800	-28.100	-43.800	-51.100	-51.100
Individuele studietoelag	0	0	0	0	0	0	0
Groot onderhoud gem.fonds (in Kadernota benoemd op pag. 5, punt 12)- aanpassing budget niet van toepassing)	0	0	0	0	0	0	0
Waterschapsverkiezingen	0	0	-63.300	0	0	0	0
Uitvoeringskosten participatiewet	0	0	-5.400	-17.600	-29.000	-39.600	-49.500
Mantelzorg	0	-20.400	0	0	0	0	0
Invoeringskosten decentralisatie Jeugdzorg (aanvulling op € 18.500)	0	-73.300	0	0	0	0	0

II. Verlaging budgetten wegens doorgevoerde kortingen:

WMO (korting tot 75% in uitvoeringsbudget) verlagen op bestaand Wmo-budget binnen gemeentebegroting	0	0	1.423.700	1.423.700	1.423.700	1.423.700	1.423.700
E-boeken, intentie verlagen subsidie bibliotheek	0	0	21.100	23.800	27.100	31.100	31.100
Vrijval i.v.m. overheveling buitenonderhoud primair/speciaal onderwijs (in Kadernota benoemd op pag. 8)	0	0	212.000	212.000	212.000	212.000	212.000
D. Totaal budgetaanpassingen (per saldo) nog in begroting op te nemen	0	-103.900	1.514.300	1.549.800	1.526.000	1.512.100	1.502.200

E. Saldi Alg. uitkering na nog te verwerken budgetaanpassingen (C.+ D.)

	39.000	55.500	131.700	484.600	239.000	90.500	-317.500
--	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------	---------------	-----------------

+ = voordeel

- = nadeel

F. Saldi begroting na 1e tussenrapportage 2014 (zie Kadernota begroting 2015 pag. 5 - nr. 4)

	n.v.t.	927.800	-1.023.100	-627.500	-362.100	-805.800	n.v.t.
--	--------	---------	------------	----------	----------	----------	--------

G. Overheveling buitenonderhoud scholen (Kadernota pag. 5, punt 6) - is verwerkt in Algemene uitkering zoals hierboven aangegeven

	n.v.t.						
--	--------	--	--	--	--	--	--

H. Aanvullende effecten Algemene uitkering/ effect herijking (Kadernota pag. 5 punt 12)- is verwerkt in Algemene uitkering

	n.v.t.	n.v.t.	-250.000	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
--	--------	--------	----------	------	------	------	------

I. Prijsindex op 'subsidies' en 'werken derden met indexcontract'

	n.v.t.	983.300	-1.141.400	-142.900	-123.100	-715.300	n.v.t.
--	--------	----------------	-------------------	-----------------	-----------------	-----------------	---------------

J. Nieuwe saldi begroting na verwerking meicirculaire en budgetaanpassingen (E.+F.+G.+H.+ I.)

	n.v.t.	186.000	-51.700	-56.600	-57.700	-117.800	-152.400
--	--------	---------	---------	---------	---------	----------	----------

Vershillenverklaring meicirculaire 2014 t.o.v. september/decembercirculaire 2013

Herwaardering WOZ	n.v.t.	186.000	-51.700	-56.600	-57.700	-117.800	-152.400
Accresontwikkeling (aangep. Uitkeringsfactor)	n.v.t.	-109.800	-26.900	217.200	189.900	244.500	-353.200
Aanpassing eenheden en maatstaven	39.000	-201.100	461.800	513.500	291.100	143.600	367.900
WMO- korting tot 75% in uitvoeringsbudget	n.v.t.	180.400	-1.423.700	-1.423.700	-1.423.700	-1.423.700	-1.423.700
Diverse taakmutaties	n.v.t.	103.900	57.400	21.900	45.700	59.600	69.600
Overheveling buitenonderhoud primair/speciaal onderwijs (in Kadernota benoemd op pag. 8)	n.v.t.	0	-343.700	-337.500	-332.300	-327.800	-327.800
Suppletie regeling herverdeelffect groot onderhoud (alleen in 2015 korting op herverdeelfbedrag)	n.v.t.	159.400	-1.382.600	-1.065.200	-1.287.000	-1.421.600	-1.819.700

